

"Padişah kapısındaki bir yoksul,
bana bir nükte söyledi.
Dedi ki: Hangi sofrada
doyarsan doy,
rızkı veren Allah'tır."

—Hâfız-ı Şirazi'nin *Divan*'ından, kısa bir iman dersi.

2. Bölüm

Rızık adlı mucizeler

Her sofrada bir kâinat gizlidir

Her insanın nefsinin, bir dizi göz problemiyle yüzyüze olduğunu söylemek mümkün. En başta, miyoptur nefis; şimdiki zamana odaklanır, ötesini, ilerisini ne düşünür, ne düşündürür.

Ama onun göz bozukluğu 'miyop'lukla sınırlı değildir. O, Sâni-i Zülcelâl'e iletmesi gereken şükürü başka adreslere yöneltirken bir tür 'şaşılık' hali sergiler meselâ. Diğer taraftan, önüne gelen hazır nimetler karşısında ciddi bir 'hipermetrop'luk da sergiler. Zira, önüne gelen nimetleri hakkıyla görmez; kıymetlerini ya tam takdir edemez, veya hiç takdir etmez.

Her gün önümüze serilen yeni yeni sofralar karşısında takındığımız tavır, ölüm ve âhiret sözkonusu olduğunda 'miyop' olan nefsin, gözü-

nün önündeki hazır nimetler sözkonusuysa 'hipermetrop' da olduğunun belgesidir.

İnanmayan biri, şükür kapılarını zaten kapamış durumdadır. Ki, 'inkâr' ile 'nankör'ün aynı kökten gelmesi manidardır.

Lâkin, işe bakın ki, biz 'inanan'larda da pek şükür hali gözlemlenmiyor. Her gün, hatta her an muhatap olduğumuz bunca nimet 'âdiyat,' yani 'sıradanlık' zindanına atılırken, ancak 'ekstra' nimetler karşısında şükürler ediliyor. Meselâ, sofradan şükürle kalkışımız, ancak 'sıra-dışı' şeyler de içeriyorsa mümkün oluyor. Yoksa, meselâ sabah kahvaltısında her gün yediğimiz peynir, zeytin, ekmek, reçel, pekmez veya bal için Rabbimize şükretmek, açık söyleyelim, pek aklımıza gelmiyor.

Halbuki, içinde ne bulunursa bulunsun, her sofrada yepyeni bir dünya sunulur bize. Meselâ, bugünkü kahvaltınıza bakın. Kahvaltı sofranıza koyduğunuz malzemeler nerelerden geldi?

Bizim sofrayı söyleyecek olursak, peynir Afyon ve Van'dan, çay Rize ve Seylan'dan, bal Bitlis'ten, şeker Balıkesir'den, domates Adana'dan,

"Bırak bu çiçeğin sözü, sana
Allah'ın bir vahyi olsun!"

—Goethe'nin ünlü eseri *Faust*'tan, kâinata O'nun adına bakma mesajı yüklü bir söz.

zeytin, tereyağı ve çemen Tire'den geldi. Buğday Konya'dan mı, Eskişehir'den mi geldi; oralarda mı, başka bir şehirde mi öğütüldü, bilmiyorum.

Keza, çayı içine koyduğumuz su dar bir nazarla bakılırsa musluktan, biraz daha perdeyi aralarsak Ömerli barajından, biraz daha aralarsak bulutlardan geldi. Ama, o bulutlarda biriken su Atlas okyanusunun mu, Hint denizinin mi, Kızıldeniz'in mi; bilmiyorum. Öyle ya da böyle, benim gibi milyarlarca insanın içmesi için 24 saat içinde milyarlarca ton su buharlaştırılıp arıtıldı. Bu iş için, 150 milyon kilometre uzağımızdaki Güneş vazifeye koşturuldu. Buharlaşan su damlacıkları, bulut adlı gemilere yüklendi ve rüzgâr adlı hizmetkârın sevgiyle bulunduğu şehre, oradan baraja, oradan evime gönderildi ve çaydanlığıma girdi. Çayın o suda demlenmesi için ise, bilmem hangi kara parçasında dört yüz milyon yıl öncesinden, petrol ya da doğalgaz depolanmış bulunuyordu.

Hâkeza, kimi Bitlis'te, kimi Seylan'da, kimi Adana'da yetişen nimetlerin kamyonlarla bana kadar gelmesi için de yine petrol, ayrıca demir ve kauçuk kullanıldı.

Diğer taraftan, Tire adlı bir ilçenin herhangi bir tepesinde tek bir zeytinin varolabilmesi için,

yerkürenin eğiminden güneşin çekimine, güneşin ısı ve ışığından Samanyolunun dönüşüne kadar uzanan, kâinat çapında bir faaliyet gerçekleştirildi. Bir bardak çay içebilmemiz için sayısız hidrojen ve oksijen atomu bir 'aşk-ı kimyevî' ile birarada tutuldu; bir kaşık bal için binlerce arı binbir çeşit çiçeğin etrafında dolaştırıldı.

Sözün kısası, ister kahvaltı olsun, ister akşam yemeği; ister on çeşit olsun, ister tek çeşit, her sofrada bir kâinat gizlidir. Her bir sofraya için, zerreden galaksilere, köca bir kâinat çalıştırılmaktadır.

O yüzden de, 'özel anlar'da 'özel nimetler'e şükreden bizlerin, aslında her anın ve her nimetin 'özel' olduğunu; her an her bir nimetin bütün bir kâinatın istihdamıyla bize gönderildiğini bilmemiz gerekiyor.

Durum bu olduğu için de, sofraya her oturduğumuzda, kâinattaki zerreler ve bileşikler adedince şükürler etmemiz icap ediyor.

Sabaha doğru yağan yağmurun ıslattığı
sokaktan yürüyerek fırından ekmeği
alabilmek...

Gündelik hayattan bu kısacık kare bile
şükredilesi o kadar çok nimet barındırıyor ki...

O yağmura hasret niceleri var meselâ.

Veya o yağmuru görebilen gözlere sahip
olmaya hasret... Veya yağmurun toprakla
ve çimenle buluşmasından hasil olan taze

bahar kokusunu duymaya.. .Veya yürüyebilen
ayaklara hasret. veya aldığım o ekmeği
yemeye şu veya bu hastalık sebebiyle

hasret... Veya o ekmeği alabilecek parâsı
bile olmayan... Veyahut, bir hastane odasına
mahkum veyahut bir hapis hane hücrelerinde

mahpus halde evine dönebildiği günün
sabahı fırından ekmeği kendim alacağım
hayalini kurar halde niceleri var kimbilir..!

Şükredecek ne çok şeyimiz var; ve ne
kadar da az şükrediyoruz!..

